

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

45^e jaargang - november 2019

Johan Dijkstra schilderde Garmerwolder kerk

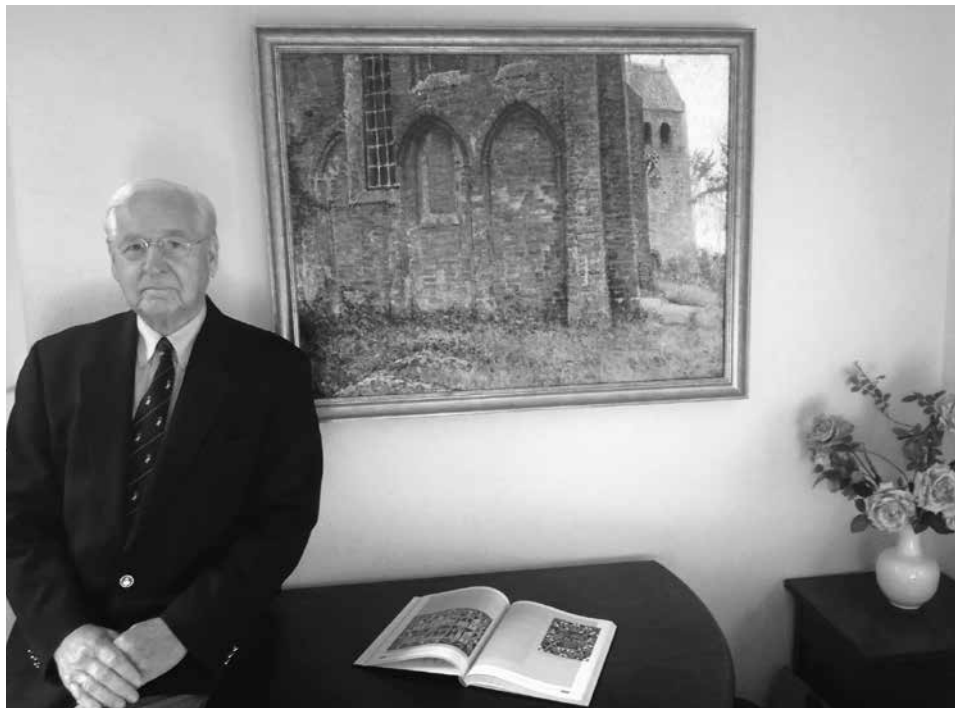
Onlangs ontving de G&T-redactie bericht dat er een schilderij van de kerk van Garmerwolde bestaat vervaardigd door niemand minder dan *De Ploeg*-kunstenaar Johan Dijkstra. Met het einde van de verbouwingen van de kerk in het kader van *Feest! in Oost en West* in aantocht, leek het ons het uitgelezen moment om dit verhaal verder uit te zoeken. Dat brengt ons in Warmond (ZH), een dikke 200 km van onze dorpen. Hier hangt het schilderij aan de muur bij de familie Huizenga.

Het doek

Aan de telefoon spreek ik met Jan H. Huizenga (1939), die met veel enthousiasme vertelt over het schilderij en zijn grootouders uit Ten Boer. Bij hen in huis heeft hij als tiener, ergens begin jaren vijftig, het werk voor het eerst opgemerkt, hangend boven de schouw in een prachtige eikenhouten omlijsting. Het is een schilderij van 75 x 100 cm. Hoewel de rechterbenedenhoek een duidelijke signering van Dijkstra bevat is de datum van vervaardiging niet precies bekend. Jan vertelt dat hij een aantal jaren geleden bij de Stichting Johan Dijkstra heeft geïnformeerd of zij het schilderij kenden en er meer over zouden kunnen vertellen: 'Zij kenden het werk niet, maar na bestudering van foto's denkt Kees van de Ploeg, voorzitter van deze stichting, dat het schilderij gedateerd kan worden op eind dertiger jaren. Uit de afbeelding van de kerk bleek namelijk dat het voor de restauratieperiode van 1941-1943 moet zijn gemaakt.'

Boven de schouw in Ten Boer

Jan vertelt verder: 'Mijn ouderlijk huis was in Hengelo (O), maar als kind heb ik de oorlogsjaren om veiligheidsredenen vaak doorgebracht bij mijn grootouders op de boerderij in Ten Boer, waar ik ook de inundatie (onderwaterzetting - red.) nog meemaakte. Daarna ben ik er vaak teruggeweest, op vakantie en ook om mee te helpen op de boerderij. Er hing bij hen altijd een fijne sfeer. Ik bewaar er zeer warme herinnerin-

Jan Huizenga voor het schilderij van de Garmerwolder kerk
(foto Hanneke Huizenga-van de Velde)

gen aan.' De prachtige boerderij Klein Wasingheshuis (ook wel Klein Washuis genoemd) stond aan de zuidoostkant van het Damsterdiep. (In 1963 brandde de boerderij vrijwel geheel af; Herman Oomkens uit Thesinge was er toen bedrijfsleider.)

In 1950 verhuisden Jans grootouders naar de Rijksweg 55 in Ten Boer. Het huis dat daar nog steeds staat hebben zij destijds laten bouwen. En daar heeft Jan het betreffende schilderij dus voor het eerst zien hangen. 'Het linker gedeelte van het huisje was studeerkamer met bibliotheek. Het schilderij hing boven de haard in de woonkamer tussen de twee ramen aan de voorkant.' Grootmoeder Line (dat was haar roepnaam) overleed in 1956 op 73-jarige leeftijd. In de jaren daarna, toen Jan de hts deed in Groningen, kwam hij vaak bij zijn grootvader

over de vloer in Ten Boer, die er nog tot eind zeventiger jaren bleef wonen. Daarna verhuisde hij naar huize Bloemhof in dezelfde plaats waar hij in 1983 uiteindelijk 102 (!) kaarsjes heeft mogen uitblazen. Na zijn overlijden heeft hun oudste zoon het schilderij verkregen en uiteindelijk heeft Jan het doek van deze oom overgenomen.

De link met Johan Dijkstra

Hoe en wanneer opa en oma Huizenga precies aan het schilderij zijn gekomen is bij de familie echter niet bekend. 'We weten wel dat oma en Johan Dijkstra elkaar persoonlijk goed kenden, namelijk via *Het boek van Trijntje Soldaats* uit 1928 (dat wel wordt beschouwd als het eerste Nederlandstalige sprookjesboek) en *Het boek van Minne Koning* uit 1930, boeken die zij heeft

uitgebracht, gedrukt door Hendrik Werkman (ook bekend van *De Ploeg*) en met illustraties van Johan Dijkstra.' Jans grootmoeder was namelijk de in Stad en Ommeland bekende 'folkloriste' en voorvechter van het vrouwenkiesrecht E.J. Huizenga - Onnekes. Het zou dus zo maar kunnen zijn dat Johan Dijkstra zijn schilderij van de Garmerwolder kerk persoonlijk cadeau heeft gegeven, of dat ze het direct van hem heeft gekocht. Oma Line kwam regelmatig in en langs Garmerwolde en heeft ook lezingen verzorgd in de kerk; daar heeft zij kleinzoon Jan destijds wel over verteld. Maar goed, hoe het schilderij precies in hun bezit kwam blijft dus enigszins gissen.

Over Johan Dijkstra

Johan Dijkstra (1886-1978) stond in 1918 samen met Jan Altink aan de wieg van de bekende Groninger kunstkring *De Ploeg*. Hij is vooral bekend om zijn vroege kleurrijke schilderijen, maar hij beheerste ook andere technieken en maakte bijvoorbeeld houtsneden, etsen en monumentale glas-in-loodramen. In latere jaren werd het steeds meer een persoonlijk doel voor Dijkstra om de snel verdwijnende kenmerken van het Groningse landschap vast te leggen. Voor meer informatie zie bijvoorbeeld [nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Dijkstra_\(kunstenaar\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Johan_Dijkstra_(kunstenaar)).

Meer Ploegwerken

Is dit het enige *De Ploeg*-schilderij van Garmerwolde en Thesinge? Dat niet. Een zoektocht op internet leert dat een aantal plekje in de buurt zijn vereeuwigd door vroege Ploegers. Zo heeft Jan Altink de Stadsweg geschilderd vanuit de kruising met de Lageweg. Ook dook nog een andere schildering van de Garmerwolder kerk op, gemaakt vanuit een andere hoek dan Dijkstra's versie, en volgens de informatie op de betreffende website geschilderd door Henk Melgers, datum onbekend. Nu is bekend dat Melgers en Dijkstra inderdaad vaak samenwerkten. Het zou dus zomaar kunnen dat de twee schildervrienden een 'dagje Garmerwolde' hebben gedaan en tijdens een kopje koffie (of iets anders) in de zon op het terras bij café De Unie gegrepen werden door de mooie kerk ...

Close-up van de handtekening (foto Jan Huizenga)

Of dit klopt? Geen idee. Maar het is in ieder geval een mooi plaatje om in gedachten te hebben wanneer u weer eens langs de kerk komt.

Harjo de Poel

Over E.J. Huizenga-Onnekes

Eilina (Line) Johanna Huizenga-Onnekes (1883-1956) uit Ten Boer was zelfbenoemd 'folkloriste': onderzoekster van folklore, volkskunst, volksverhalen en dergelijke. Zij publiceerde verschillende uitgaven van volksverhalen (waaronder genoemde werken), gaf lezingen, was regelmatig te horen op de radio, en schreef vele artikelen en columns in onder andere het Nieuwsblad van het Noorden. Na haar dood werd ook *Heksen en duivelsverhalen van het*

Groningerland uitgegeven, waar eerder dit jaar in de G&T Express ook over werd geschreven. Daarnaast bekleedde ze verschillende maatschappelijke functies. Zo was zij secretaris van de *Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht afd. Ten Boer*, waarvan het vaandel nog steeds in het bezit van de familie is. Ze ligt begraven op de Algemene Begraafplaats in Ten Boer. Voor meer informatie zie bijvoorbeeld www.sannemeijeronderweg.nl/line.

Pubquiz bij Douwe

Op vrijdag 8 november was het lekker druk bij café Jägermeister in Garmerwolde: negentig mensen verdeeld over achttien groepjes.

De winnaar van de quiz, met circa 70 punten, was het team *Café noir et du vin* ('Zwart café en wijn'); zij kregen de mand met streekproducten en mochten de inhoud onderling verdelen.

De kloukste Garmerwolder werd Johannes Strootman met tien goed beantwoorde vragen. Hij kon naar huis met vier in Garmerwolde gebrouwen bierjes.

Na de quiz bleef men nog gezellig hangen.

Sieb-Klaas Iwema

Het was lekker druk bij de pubquiz in café Jägermeister (foto Sieb-Klaas Iwema)

Uw gecertificeerde hoofdaannemer voor herstel aardbevings schade

Oude Rijksweg 11
9798 PA Garmerwolde
050-5416501
06-53267250
www.havenga.com
info@havenga.com

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

1964 2014

HAVENGA
BOUW v.o.f.

renovatie onderhoud nieuwbouw verbouw

Meziek mit Bus weer grandioos

Volgens de traditie was er op de laatste zondag van oktober voor de liefhebbers *MmB*, Meziek mit Bus, de zeventiende editie alweer; bij de G&T-lezers uiteraard bekend. Acht vintage bussen (zonder stuurbevestiging) van het Nationaal Busmuseum brachten de 350 deelnemers op locaties in de drie dorpen Thesinge, Ruischerbrug en Zuidwolde, alwaar men genoot van drie heerlijke optredens. Een ietwat persoonlijke impressie volgt.

Extra uitgerust door het uur langer slapen, traditie nummer twee van deze dag, Pink Floyd-shirtje aan om vooral de eigen voorkeur te showen en door vrienden van huis gehaald, ben ik er helemaal klaar voor. Mooi op tijd in Trefpunt te Thesinge, heerlijke koffie. Bijpraten met een kameraad, de laatste wetenswaardigheden uitwisselen over GEO1 met een ander. Mooi groen controle-bandje om de pols geschoven en luis-terend naar de soundcheck van *The Damned and Dirty* komen we al snel in de stemming. Dan geeft Bertus Kol aan dat de bussen vertrekken.

Ook de bussen moeten uiteraard (de Lageweg is afgesloten) over de Bovenrijgerweg om in Ruischerbrug te komen. Er heerst bij mij direct een schoolreisjesfeer. Jolige stemming, veel interactie en wie wil geniet van de laatste koeien in de wei. In het speeltuingebouw, de thuishaven van de veel te jong overleden *MmB*-icoon Dienco Bolhuis, een prima optreden van de *Living Room Heroes* met veel gevoelige nummers. Mooi genoeg om een cd van te kopen. En de vrijwilligers achter de bar zijn zichtbaar vergenoegd met de complimenten die zij krijgen over hun heerlijke soep, gehaktballen en steenkoud geserveerde flesjes bier uit de speciaal ingehuurd koelwagen. En zittend op een bar-kruk in de hoek van de bar realiseer ik me wat een mooie manier dit is om het leven te vieren. Ik prijs mij gelukkig hier deelgenoot van te zijn.

Vervolgens wacht ons het indrukwekkende geluid van T-99 in café Moeke Vaatstra in Zuidwolde. Heerlijke rock. Ze hadden net zo goed De

Twee bussen in schoolreisjesfeer passeren elkaar op weg naar een volgend mooi optreden (foto Andries van der Meulen)

Raggende Mannen kunnen heten, ze rammen en tokkelen er lustig op los. En, oh humor, voor wie wil zijn er gratis oordopjes. Een sterk optreden met zichtbaar genot van de bandleden zelf; de energie straalt ervan af. Een toevallig aanwezige jonge vrouw wordt zó gepakt door de stemming dat ze graag mee wil naar Thesinge. Kan haar fiets mee in het gangpad, chauffeur? Geen probleem. Een andere hier aanwezige zeer getrainde oud-Thesinger fietst (uiteraard) zelf, via Ellerhuizen en Lutjewolde naar dorps-huis Trefpunt.

In Thesinge treedt de grootste band van de dag op, *The Damned and Dirty*, oude bekenden voor *MmB*. Geswitcht van akoestisch tweetal naar een zeer gevarieerd spelend zestal. En zij kregen als eerste band deze dag een grote groep op de dansvloer. Voor de 'groep Thesinge' maakten zij deze heel mooie dag vol passie af tot iets na zessen. En dan heb je bij een evene-

ment van dit formaat de afterparty. Voor de een is dat thuis op de bank, mooi op tijd voor Studio Sport en de Formule 1-race in Mexico, voor de ander nog even een biertje en eierbal in het café en voor een paar bikkels is het nog even hard werken om een heerlijke maaltijd te maken voor de bandleden en de crew ('Je kan ze toch niet zonder eten terug naar Haarlem sturen.'). Zo wordt een heel mooie dag door ieder persoonlijk afgesloten. En traditie nummer drie: voor mij dé manier om mijn verjaardag te vieren, de 60e in dit geval. Ik sluit graag af met een woord van dank aan de organisatie en alle medewerkers voor jullie bijdrage, programmering en inzet om dit mogelijk te maken. Ik kijk uit naar de laatste zondag van oktober 2020. Voor meer informatie en foto's verwijs ik u naar de website www.meziekmitbus.com. En terwijl ik dit schrijf, klinkt uit de cd-speler *Lou Reed* met *Perfect Day*.

Siebolt Dijkema

Elf november is de dag dat de kinderen met hun mooie zelfgemaakte lampions (vis, egel, uil enzovoort) bij de deuren langs gaan. Zij zingen dan een lied en nemen maar wat graag snoep, een mandarijn of iets anders in ontvangst. Tot volgend jaar. Links: Thesinge (foto Koos van de Belt) rechts: Garmerwolde (foto Sieb-Klaas Iwema)

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding

Nellian Dijkema en medewerkers

Bovenrijgerweg 19 | 9797 TD Thesinge | 06 53767142 | www.lotusuitvaart.nl

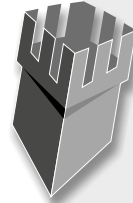

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

TIMMERBEDRIJF RIDDER

LUDESTRAAT 15
9797 PM THESINGE

A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

HOEKSTRA 4 SERVICE

THESINGERLAAN 3
9797 TE THESINGE

050- 302 19 77
HOEKSTRA4IN1.NL

VOOR ALLE ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN
VOOR UW AUTO EN TUINMACHINE,
WAARBIJ SERVICE EN KWALITEIT TEGEN
EEN BETAALBARE PRIJS VOOROP STAAN!

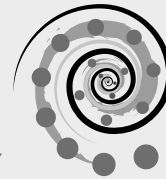
OOK VOOR VERKOOP EN STALLING!

AvecPlezier | Remco de Raad |

Catering | Wijn en spijs | Hapjes | Thuis diner | Freelance |
06 837 994 44 | info@avecplezier.nl | www.avecplezier.nl

Vrijblijvend informatie over
'afscheid bij leven' of
'troost-eten' ~
presentatie Uitvaart,
wat moet, kan en mag? ~
verzekeringscheck en
voorgesprek ~

Onder Ons

afscheid en uitvaart
samen in eigen hand

06 1998 50 15 melden van een overlijden kan dag en nacht

Mariele Mijnlief • info@onderonsuitvaart.nl • www.onderonsuitvaart.nl

Jo's

knipperij

Jo's knipperij
Jolanda Bol, Moeshorn 7, Thesinge
M 06 20283916
knippen op afspraak

Jelle van der Veen
Montagetechniek

- Centrale verwarming
- Waterleiding
- Electra
- Gas
- Sanitair
- Riolering
- Dak- en zinkwerken

www.jellevanderveen.nl

Thesinge 050 - 302 48 30 / 06 - 303 69 109

haarstudiosolitaire.nl

haarstudio
solitaire
Ten Boer

Boek nu online uw afspraak
www.haarstudiosolitaire.nl
Peter & Zuzan Schoonbergen
Wigboldstraat 6 - Ten Boer
Tel. 050 302 21 51
haarstudiosolitaire@gmail.com

Voor al uw
aardbevings-
schade
Onderhoud
Verbouw
Kozijnen

JAN BOSS
timmerbedrijf

Rijksweg 13
9917 PS Wirdum
jan@timmerbedrijfjanboss.nl
www.timmerbedrijfjanboss.nl

0596 572351
06 55165522

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en installatiebedrijven

RITSEMA
Sierbestrating

AANBIEDING AANBIEDING AANBIEDING AANBIEDING

Bornholmstraat 4
9723 AX Groningen
050-3138600

Olgerweg 17
9723 EA Groningen
info@ritsema-sierbestrating.nl

www.ritsema-sierbestrating.nl

Verantwoord alcohol schenken in het dorps huis

Hoe lang duurt het voordat de hoeveelheid alcohol in een glas bier door je lichaam is afgebroken?

Waarom kunnen vrouwen minder goed tegen alcohol dan mannen?

Waar zit meer alcohol in: een glaasje jenever of een glas bier?

Met deze quizvragen begon de Instructie verantwoord alcohol schenken (IVA) voor vrijwilligers van dorps huis Trefpunt op 31 oktober. Pieter Knol van de Vereniging Groninger Dorpen verzorgde de instructie-avond.

Waarom?

Als er in een dorps huis alcohol wordt geschonken, moeten er gecertificeerde barvrijwilligers aanwezig zijn. In het dorps huis streven we ernaar dat elke vrijwilliger een vereist certificaat gehaald heeft. Iedereen die achter de bar staat, heeft namelijk te maken met de bepalingen in de Drank- en Horecawet. Om riskant drankgebruik te voorkomen is het wettelijk niet toegestaan om:

- alcohol te schenken aan jongeren onder de 18 jaar,
- alcohol te verkopen aan 18-plussers wanneer de drank bestemd is voor 18-minners,
- alcohol te schenken aan bezoekers die kennelijk teveel gedronken hebben.

Deze regels zijn er niet voor niets. Alcoholgebruik op jonge leeftijd is schadelijk voor de ontwikkeling van de hersenen en vergroot de kans op alcoholverslaving in de toekomst. Ouders moeten er dan ook van uit kunnen gaan dat er in het dorps huis geen alcohol aan hun kinderen wordt geschonken wanneer die nog geen 18 zijn.

De gemeente ziet toe op de handhaving van deze regels en kan controles uitvoeren. Het dorps huis is verantwoordelijk en kan in het uiterste geval de horecaverunning verliezen. Ook als er een incident plaatsvindt waarbij alcoholgebruik in het spel is, kan het dorps huis aansprakelijk worden gesteld.

Dilemma's

De opdracht aan het bestuur en de vrijwilligers is duidelijk. Maar in de praktijk kan het soms lastig zijn. Wanneer je niet zeker weet of een jongere 18 is en wanneer hij of zij dat niet kan aantonen met een legitimatiebewijs, schenk je geen alcohol. Maar hoe pak je dat aan tijdens een drukke feestavond voor jong en oud? En als de ouders erbij zijn en zeggen: 'Mag wel hoor, 't is feest!', wat doe je dan? Hoe kun je een buurtgenoot ervan overtuigen dat nóg een borrel géén goed idee is wanneer je tegelijkertijd een goede verstandhouding wilt bewaren?

In dit soort situaties is het belangrijk dat de vrijwilligers achter de bar één lijn trekken en duidelijk zijn naar de bezoekers. Dat je daarbij het hoofd helder houdt scheelt natuurlijk ook een slok op een borrel.

Moet je als barvrijwilliger grenzen trekken, dan is het ook prettig als je gesteund weet door bezoekers en dorpsgenoten. Dorps huis Trefpunt is tenslotte van en voor Thesingers.

In ieder geval is het schenkebeleid weer onder de aandacht gebracht.

Aan het eind van de avond gingen vijftientig vrijwilligers met het IVA-certificaat naar huis.

Aly Pepping

De antwoorden op de quizvragen

- Het duurt 1 à 1,5 uur voordat je lever de alcohol van één standaardglas heeft afgebroken. Dus het effect van 4 glazen kwijtraken kost 4 tot 6 uur.
- Het lichaam van een vrouw bevat per kilo minder vocht dan dat van een man. Daarom wordt de alcohol minder verdund en zijn vrouwen sneller onder invloed dan mannen.
- In een standaardglas jenever zit evenveel pure alcohol als in een standaardglas bier.
- En die ouders? Zij kunnen het schenkebeleid van het dorps huis niet overtreffen.

Werkzaamheden waterleiding

Drinkwaterleiding

In de week van 7 november is de nieuwe drinkwatertransportleiding tussen de Rollen en Garmerwolde door A. Hak (bedrijf in ondergrondse infrastructuur - red.) getest. Eerst een piekbelasting van tien bar voor een bepaalde tijdsduur, daarna nog een langere duur op zes bar zodat de binnenkant van de buis - dit is een betonnen mantel - zich vol kon zuigen. Ook werd de gestuurde boringmachine in gereedheid gebracht; deze heeft een leiding richting de Rollen gestuurd en de drinkwatertransportleiding op 21 november aangetrokken. De lange witte waterleidingbuis kwam hierbij in zes telescoopkranen te hangen.

De leidingen bij Zevenhuisjes en Fledderbosch zijn ook klaar. Inmiddels is men ook de gewone zwarte leiding aan het lassen. Zwarte coating is iets minder hard en iets minder bestand tegen eventuele beschadiging dan witte coating.

Industriewaterzuivering

De inlaat voor het industriewater is inmiddels door BAM Infra afgebakend met een damwand, 2 december beginnen ze met heien. Dus ook hier is vooruitgang.

Sieb-Klaas Iwema

De nieuwe drinkwatertransportleiding wordt getest (foto Sieb-Klaas Iwema)

De lange witte waterleidingbuis hing in zes telescoopkranen (foto Andries Hof)

Wist-u-dat...

- Pé Daalemmer na 35 jaar zijn 'gestolen' SPAR-T-shirt eindelijk terug heeft gekregen van Siebolt Dijkema (van café Jägermeister)?
- dit T-shirt in 1984 na een optreden in Jägermeister daar per ongeluk is blijven liggen?
- Pé er erg blij mee is het T-shirt van het eerste uur weer terug te hebben?

Nieuwe bewoners Garmerwolde

In augustus is Teun Mandema weergekeerd naar zijn oude nest aan de Dorpsweg 67 in Garmerwolde, waar hij weliswaar niet geboren, maar wel getogen is. Hij is in het huis, de oude pastorie, bij zijn moeder Lieske komen wonen, samen met zijn vrouw Liesbeth Hegge en hun vier kinderen Lotte, Dirk, Enno en Thijs en de hond Velja.

Het gezin woonde tot halverwege dit jaar in Voorschoten, waar Teun zijn werk heeft bij het Ministerie van Defensie. Door een samenloop van omstandigheden zijn ze naar het Noorden verhuisd. Het huis in Voorschoten werd zo langzamerhand te klein voor het gezin van zes personen. Ook wilden ze graag wat meer rust en ruimte om zich heen, vooral vanwege de opgroeiende kinderen. Toen vorig jaar de vader van Teun overleed merkte Lieske dat haar huis behoorlijk groot was voor haar alleen. Hier bleek een oplossing te liggen die voor zowel Lieske als het gezin Mandema goed zou kunnen uitpakken. Na gedegen overleg en een weekje proefwonen zijn Teun, Liesbeth en de kinderen in de zomervakantie bij hun respectievelijk moeder, schoonmoeder en oma gaan wonen. Liesbeth vertelt dat het tot ieders genoegen is: beiden hebben hun eigen huishouding met een overlap wanneer dat zo uitkomt.

Liesbeth en Teun hebben elkaar leren kennen in Groningen. Samen zijn ze in 2009 naar het Westen verhuisd. Liesbeth heeft farmacie gestudeerd en heeft jaren bij de Inspectie voor de Volksgezondheid gewerkt. Zij hield zich daar als coördinerend inspecteur bezig met het zoeken naar passende oplossingen voor mensen die vastliepen in de zorg. Mede omdat Teun met enige regelmaat in het buitenland verblijft, heeft Liesbeth er voor gekozen om haar werk op te zeggen en er fulltime voor hun kinderen te zijn.

Teun, Liesbeth en de kinderen (foto Lieske Mandema)

Ook is toen hond Velja in het gezin gekomen. Daarnaast heeft ze een studie cultuurwetenschappen opgepakt aan de Open Universiteit, is ze weer piano gaan spelen en heeft ze ook voldoende in en om het huis te doen.

De kinderen gaan alle vier naar de basisschool in Garmerwolde. Lotte is net 12 jaar en zit in het laatste schooljaar. In Voorschoten deed ze aan wedstrijdzwemmen, in Garmerwolde heeft ze zich meer toegelegd op paardrijden, zowel bij de manege in Eelde als achter haar eigen huis, waar de paarden van haar tante lopen. Dirk is 10 jaar en vermaakt zich goed in Garmerwolde. Hij is gaan voetballen bij vv GEO en verkent graag de omgeving. Enno van 8 jaar heeft in Voorschoten gejudoed en is dat ook weer gaan doen in

Harkstede. Thijs is met zijn 6 jaar de jongste. Hij zit nu nog op zwemles, maar als hij zijn zwemdiploma's heeft, wil hij piano gaan spelen of gaan judoën. Ook vader Teun sport graag. Hij heeft in Ten Boer, een thuiswedstrijd, de halve triatlon gedaan tijdens de jaarlijkse *Sportrecreade*.

Omdat Teun nog wel zijn werk in Den Haag heeft, hebben ze ook een klein appartementje in Scheveningen gekocht. Teun verblijft daar vier dagen in de week en vier nachten in de week is hij in Garmerwolde. In de vrije tijd kan het appartement een uitvalsbasis zijn voor bijvoorbeeld 'vakantie aan zee' en voor de kinderen voor een weerzien met vrienden van hun oude school.

Simone Tjakkes

Klusdag Garmerwolde

Op zaterdag 26 oktober was het weer klusdag in Garmerwolde. Onder droge weersomstandigheden werd er door zo'n dertig mensen op verschillende plekken geklust. Bij de ijsbaan is de container geverfd, net als het voormalig toneelhuisje bij de school. Ook bij het beeld op de hoek van de Dorpsweg en de L. van der Veenstraat is de boel opgeschoond. En zo zijn er nog tal

van kleine klusjes her en der in het dorp gedaan. Na een geslaagde ochtend werd er gezamenlijk in de school gegeten en werden contacten gelegd. Ook na het eten moest hier en daar nog wat worden gedaan. Allen werden bedankt voor de inzet; tot de voorjaarsklussendag.

Sieb-Klaas Iwema

Het voormalig toneelhuisje kreeg een verse lik verf (foto's Sieb-Klaas Iwema)

Ook het beeld werd grondig aangepakt

Nieuwe bewoner Thesinge

Toen Belinda Hak een paar jaar geleden haar vriendin Jet de Wilde opzocht, aan de Singel in Thesinge, kon ze niet vermoeden dat ze op de hoek Singel - De Dijk langs haar toekomstige huis liep. En evenmin dat Jet daar eerder had gewoond, want ze trof Jet destijds niet thuis. Maar toen Belinda een gemeenschappelijke vriend over haar verhuissplannen vertelde en hij vroeg: 'De Dijk in Thesinge, toch niet op nummer 15, waar Jet eerst woonde?' werd alles duidelijk.

Ook was Belinda al eens in De Oude School voor een vergadering met lunch van haar werk geweest, dus Thesinge was haar enigszins bekend. Toen huisbaas Ton Ensing op Twitter reageerde op haar oproep voor een huurwoning buiten de stad leek Thesinge haar eerst erg ver. 'Maar dat valt in de praktijk wel mee', glimlacht ze. 'Ik heb geen rijbewijs en moet dus alles op de fiets doen.' Ze zocht, zoals te verwachten, ruimte en rust (ze kwam van het Boterdiep in de stad) voor haarzelf en voor haar enthousiaste hond Charlie (3).

Kunst

Belinda (49) is geboren en getogen in Tricht, in de Betuwe. In die streek komt de naam Hak (zoals bekend van de groente) veel voor, maar

ze is niet direct familie. Ze studeerde aan de kunstacademie in Rotterdam alwaar ze in het studentenleven Jet de Wilde leerde kennen. Na de academie was ze zes jaar actief als 'beeldend grafisch' kunstenaar. Ze werkte, en werkt nog, met teksten die ze visualiseert. Denk aan een gedicht op een gebouw, fotografie van of met woorden of een website waarop je door te klikken een verhaal maakt, of daar doorheen zwerft. Dat leverde wel een hoop positiefs op, maar niet veel geld. Nu ze inmiddels een flink aantal jaren geld heeft verdiend en wat rust heeft gevonden (in Thesinge!) heeft ze het maken van kunst weer opgepakt. Belinda: 'Ik rommel wat met allerlei technieken waaronder tekenen, fotografie en teksten in collages.'

Werk

Tijdens de opleiding leek Belinda werken op zo'n kunstacademie al erg leuk. 'Er is altijd leven in de brouwerij, het is nooit saai en je hebt er lekker eigenwijze studenten', verklaart ze dat gevoel.

Ze werkte eerst al een aantal jaren bij kunstcentrum Witte de With in Rotterdam toen haar baas een baan kreeg bij de Kunsthalle in Wenen en haar vroeg daar ook te komen werken. Die kunsthall is een soort museum zonder vaste collectie, oftewel een presentatieruimte voor

hedendaagse kunst. Het leek Belinda wel een avontuur: 'Wonen in Wenen is prachtig en je kunt vanuit daar makkelijk allerlei leuke (culturele) reizen maken, maar de baan en het land bevielen uiteindelijk wat minder, dus na drie jaar wilde ik terug. Ik deed een 'rondje netwerk' en had al gauw een baan bij Academie Minerva in Groningen.'

Daar is ze nu projectmanager en docent bij het masterprogramma. Belinda legt uit: 'Master betekent dat je - als je na vier jaar bent afgestudeerd - nog verder en dieper doorstudeert in een bepaalde richting. Een projectmanager geeft via het projectbureau van Minerva leiding aan opdrachten voor kunstwerken, grafische vormgeving, films en dergelijke, die zijn aangevraagd door instellingen en bedrijven. Het bureau werkt met studenten en alumni (afgestudeerde studenten) en de bedoeling hiervan is om hun carrière een beetje op gang te helpen.' Een beetje marktdenken in de kunstwereld dus ...

Studie, dochter en hond

In deze interessante levensloop is Belinda nu wederom aan de studie: 'Ik volg een masteropleiding kunstgeschiedenis aan de RUG, en wel de conservatoropleiding. Dat is niet voor een conservatorium', lacht ze, 'maar om conservator in een museum te (kunnen) worden. Of dat ervan komt weet ik nog niet hoor. Het gaat me meer om het inhoudelijke, om meer de diepte in te gaan.'

En dan heeft ze nog een (B.: 'hartstikke leuke') dochter van 25, met de mooie naam Faye, die in Rotterdam woont en ook 'in de cultuur' zit: trots meldt Belinda dat Faye evenementen van het IDFA (Internationaal Documentairefilm Festival Amsterdam) gaat produceren.

En ze heeft dus hond Charlie, een vrolijke *Podenco* - dat is een Spaans ras, gefokt om konijnen (levend!) te vangen en bij de baas te brengen - die graag veel en hard rent. Belinda houdt heel veel van hem en gunt hem zijn dadendrang dan ook. U heeft of gaat ze vast wel eens langs zien fietsen door uw dorp ...

Jan Ceulen

Belinda voelt zich al helemaal thuis in haar nieuwe huisje en in Thesinge. Charlie heeft daar meer tijd voor nodig. (foto Koos van de Belt)

Wist-u-dat...

- schaatser Lennart Velema het nieuwe schaatsseizoen zeer voortvarend is gestart?
- hij op de eerste wedstrijd, het kwalificatietoernooi voor de wereldbeker (WB), zijn persoonlijk record op de 500 meter wederom verbeterde?
- hij dit deed door een tijd te rijden van 35.04s?
- hij daarmee bijna zijn doel van dit seizoen, namelijk de 500 onder de 35s rijden, al bijna heeft bereikt?
- het op de 1000 m helaas net niet lukte zich te kwalificeren (op een honderdste seconde)?
- hij door de goede 500 m wel gewoon naar de WB in Minsk mocht en daar in de A-divisie meeschaatste?
- er sinds kort een Thesinger-chat is gestart?
- in de chat actuele nieuwtjes aangaande Thesinge worden gedeeld?
- de Thesinger-chat via de app *Telegram* gaat (vergelijkbaar met *WhatsApp*)?
- dit onder andere is omdat het gebruik van Facebook enigszins uit de gratie raakt?
- het voordeel van Telegram is dat je niet per se je mobiele nummer hoeft te delen?
- als je gebruik wilt maken van deze dienst je meer informatie vindt op www.thesinge.com?

De rondleiding op de bouwplaats van de kerk in Garmerwolde op 18 november was voor de 25 belangstellenden een verrassende ontdekking. Hoewel de werkzaamheden naar verwachting pas in februari worden afgerond kregen de kijkers al een goede indruk van wat het eindresultaat moet worden. En dat mag indrukwekkend worden genoemd. Dat geldt voor zowel Kerkhörn als de tentoonstellingsruimte in

*de kerktoren. Hier wachten in de kerktoren kijkers op een deelnemer, die via de in aanbouw zijnde Escher-achtige trap de hoogte heeft opgezocht. Deze mensen zullen zeker terugkomen als het geheel klaar is, want het uitzicht schijnt vanuit de top van de toren (deze avond nog niet bereikbaar) fantastisch te zijn.
(foto Koos van de Belt)*

Meditatief concert in de Kloosterkerk

Zaterdag 7 december om 20.00 uur speelt multi-instrumentalist Zeger Vandenbussche in de Kloosterkerk van Thesinge. De mooie akoestiek van de kerk leent zich heel goed voor Zegers verstilde muziek. Zeger speelt klarinet, ney, contrabas en gitaar en brengt meditatieve muziek

met de intentie samen met de luisteraars een innerlijke reis te maken die ons dichterbij onszelf en de stilte brengt. Het is de tweede keer dat Zeger hier een concert geeft, in september gaf hij ook al een bijzonder concert in de kerk.

De kosten voor dit concert bedragen € 15,00 en iedereen is van harte welkom. Kijk voor een impressie op innersoundretreat.com of soundcloud.com/zeger-gabriel.

Mareen Becking

Tatiana
haarstudio

Gediplomeerd Wella Master Color Expert !

Oude Rijksweg 33 Garmerwolde
Tel. 06 52 689 239

PROFESSENEEL VERHUUR VAN:

POFFERTJESKRAMEN, NOSTALGISCHE CARROUSELS, DRAAIORGELS,
OLIEBOLLENKRAMEN, SUIKERSPIN, KINDER-ZWEEFMOLEN,
DRAAIMOLENS, KOP VAN JUT VOOR KINDEREN, PARTYTENTEN,
NOODSTROOM AGGREGATEN.

HERMAN RIDDERING
06 54 638 590

TONNY GUIKEMA
06 54 944 004

www.draaivermaak.nl

Info@draaivermaak.nl

Laag voor laag, terug in de tijd

We berichtten al eerder over restauratieschilder Lut Gielen; in maart 2013 interviewden we haar over haar opdracht om mee te werken aan de restauratie van de plafondschilderingen in de kerk in haar woonplaats Garmerwolde. Tot die tijd had zij niet eerder aan secco's gewerkt en ze vertelde ons dat ze daar enorm naar uit keek: 'Ik mag achttwintig weken mijn werk doen en ik leer iets nieuws. Geweldig!' Sinds die tijd gaat het Lut voor de wind en leert ze nog elke dag.

Kleurhistorisch onderzoek

Het werken aan de secco's was een echte restauratieklus. Dat is iets wat Lut nog steeds graag doet, maar tegenwoordig wordt ze steeds vaker gevraagd voor kleurhistorisch onderzoek. Haar onderzoek naar de monumentale perronoverkapping van station Groningen, haar eerste serieuze ijzeren object, was een succes, want al snel volgde een opdracht voor station Leeuwarden. Net als Groningen wordt station Leeuwarden binnenkort grondig gerestaureerd en gerenoveerd. De ijzeren perronkappen zijn dusdanig aangetast door corrosie dat ze compleet gedemonteerd en gestraald moeten worden. Bij dit proces gaan alle verflagen verloren. Hét moment dus om een grondig onderzoek te doen naar de oorspronkelijke kleuren van het gebouw en de overkapping, zodat dit als basis kan dienen voor de nieuwe verflagen.

Gewapend met rolkoffer met daarin haar belangrijkste gereedschappen: vergrootbril, scalpelmesjes, hamer, tape, kleurenwaaiers en camera, kamt Lut de locatie op de millimeter uit. Ze krabt en tikt, neemt monsters en foto's en legt haar fijne vast wat waar vandaan komt. Na dit arbeidsintensieve werk neemt ze de verfmonsters mee naar haar atelier, waar ze die verder bekijkt onder de digitale microscoop, een apparaat dat ze zes jaar geleden nog niet gebruikte, maar wat ze nu echt niet meer kan missen. 'Je kunt tot vijfhonderd keer inzoomen! Wat je dan ziet zijn fantastische pokdalige roestlandschappen met hele mosbossen.'

Van Duits en Brits staal, put- en spleetcorrosie

Kleuren waren vroeger, net als nu, onderhevig aan mode. Resedagroen (bekend van de Brabantiablikken) werd een bepaalde periode bijvoorbeeld ook voor bruggen en stations gebruikt. Maar het is niet de oorspronkelijke kleur van de overkapping in 1880. Het is namelijk een RAL-kleur en die zijn pas ontwikkeld vanaf 1927. 'Door kennis en ervaring heb je soms vermoedens over de oorspronkelijke kleu-

Lut aan het werk in haar atelier (foto Margriet de Haan)

ren, maar je kunt hier niet blindelings op vertrouwen. De opdrachtgever vraagt een deskundig onderzoek wat de basis gaat vormen voor de toekomstige uitstraling van een gebouw. Je moet dus zo zeker mogelijk zijn van je zaak.'

Na het nemen van de verfmonsters begint het speuren: je verdiepen in de materie, zoeken naar de juiste documenten. Kennis opdoen over het materiaal van de ondergronden, de samenstelling ervan, de tijd waarin het is gemaakt. Was het Duits of Brits staal? En al die verschillende vormen van corrosie. Een nieuwe wereld openbaart zich: 'Putcorrosie kende ik al, maar spleetcorrosie? Wat een feest!'

Marshallplan

Tussen alle lagen verf op de ijzeren overkapping is ook een laag aluminiumverf aangetroffen. Dit bleek een verflaag met een bijzonder verhaal. Door de samenwerking met het team ingenieurs van opdrachtgever Movares komt ze te weten dat deze aluminiumverf te maken heeft met het Marshallplan. Kort na de Tweede Wereldoorlog werd Europa, dus ook Nederland, vanuit Amerika gesteund om de infrastructuur in het land weer op de rit te zetten en zodoende onze economie weer op gang te helpen. Daartoe werd ook aluminiumverf geleverd. Zo kon deze specifieke verflaag gedateerd worden rond 1945. Dit soort ontdekkingen maken het werk voor Lut zo fantastisch. 'Ik blijf leren, en mijn hersens worden daar heel blij van! Elk project is eigenlijk een soort van forensisch onderzoek, ook met het zoeken naar oud beeldmateriaal. Er komt

een boel informatie binnen die tijd moet krijgen - ik noem het incubatietijd - om in te dalen, om verbanden te leggen, inzichten te verkrijgen, de rode draad te pakken en de samenhang uit te puzzelen. Regelmatig doet mijn onderbewuste brein het werk in de nacht en dan is het 's morgens weleens Eureka! Dat zijn cadeaus.'

Belang van kleuronderzoek

Aan vele monumenten is al wel een bouwhistorisch onderzoek gedaan, en anders gebeurt het alsnog. Sinds geruime tijd is ook de kleurhistorische informatie van onmisbaar belang. Doorgaans zijn renovaties en schilderbeurten de aanleiding om te achterhalen hoe een pand er ooit uitgezien heeft. Daarnaast stellen de rijksdiensten, provincie en gemeente dit soort onderzoek als vereiste. In een rapport vastgelegd, soms met raadgevend advies, is het de handleiding voor wanneer je de kleuren van een gebouw wilt wijzigen. Niet iedere opdrachtgever is er even blij mee. 'Wanneer bij herbestemming de oorspronkelijke kleurstelling wordt gegeroerd is dat een gemiste kans,' vindt Lut, 'want verkleuren vormen samen met de bouwmaterialen de uitstraling van een gebouw. De architect heeft daar destijds goed over nagedacht.' Gelukkig hebben de meeste eigenaren respect voor het gebouw, zien ze de waarde in van het oorspronkelijke ontwerp, en willen ze de kleuren graag terug. 'En dat komt eigenlijk best wel een beetje door mij', zegt Lut bescheiden.

Yvonne Broekhuizen

Kerstknutselen

Op donderdag 12 december gaan we in de kantine van vv GEO te Garmerwolde gezellig met elkaar knutselen voor de kerst: een deurkrans of een krans liggend op een schaal. Dit zal 's morgens van 9.45 tot 12.00 uur en 's avonds van 19.30 tot 21.30 uur zijn en voor iedereen!

Graag zelf meenemen: snoeischaar en mesje.

Omdat we (de rest van) het materiaal moeten inkopen, willen we graag weten of jullie komen. Opgave via tel. 050 302 1714, graag vóór 9 december. De kosten zijn € 12,50 met inbegrip van materiaal, koffie en thee en een traktatie. Tot dan!

Onder leiding van Jantje Ypey

Wist-u-dat...

- er op zaterdag 8 februari 2020 een dorpsshuissessie in Trefpunt Thesinge is?
- er die avond dorpsgerelateerde muziekbandjes zullen optreden?

AGRISHOP VERSWINKEL

Boerderijverkoop:

- groenten en fruit
- fruitmanden
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades en rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
T 050 - 4042921
F 050 - 4042922

Goed en gezond van de boeregrond

HAAR EFFECT

Dames- en Herenkapsalon
HAAR EFFECT
Koopmansplein 6
Ten Boer
050-3023888

behandeling op afspraak

Dorpshuis
"DE LEEUW"

Voor: Bruiloften
Feesten
Recepties
Vergaderingen
Zalenverhuur

Oude Rijksweg 6
Garmerwolde
info@dorpshuisdeleeuw.nl

FINANCIËN IN DE ZORG

FINDZO

Annelies Hofstede

ADVISEERT EN
ONDERSTEUNT
ZORGINSTELLINGEN

www.findzo.nl

Massagepraktijk
Carla Winkelman

Ontspanningsmassage
Therapeutische massage
Sportmassage

Last van:
- stress
- slapeloosheid
- pijnlijke spieren
- rugpijn
- hoofdpijn
- of gewoon zin in ontspanning ?

G.N. Schutterlaan 7
9797 PA Thesinge
06 16 13 48 54

Dan bent u van harte welkom !

www.carlawinkelman.nl
info@carlawinkelman.nl

Ook voor advies en klein onderhoud

Mien Stek

Tuinontwerpen

Miranda Bosman
W.F. Hildebrandstraat 5
9798 PH Garmerwolde
Tel. 06-29967176
mienstek@gmail.com
www.mienstek.nl

magazijnstellingen.nl

NIEUW & GEBRUIKT

Palletstellingen
Legbordstellingen
Archiefstellingen
Kunststofbakken
Magazijnkasten

'TOP WAY' professionele
aluminium rolsteigers, trappen
en ladders, en nog veel meer...

Reinder van der Veen Magazijnstellingen b.v. Ten Boer
Nijverheidsweg 6, 9791 DA Ten Boer 050 - 302 4833
info@magazijnstellingen.nl

LOONBEDRIJF W. LODE

Bouwerschapweg 48 9791 TJ Ten Boer 050 - 5418610

Bij ons vindt u alles voor uw fiets!
Volop keuze in nieuwe en gebruikte fietsen.
Leverancier van o.a. Gazelle, Sparta, Rih,
Trenenergy en Loekie kinderfietsen.
Ook voor reparaties van alle merken.

Koopmansplein 13 - 9791 MD Ten Boer
050 3022995 - www.bobtweewielershop.nl

tweewielershop

Van der Woude

HOVENIERSBEDRIJF

*Sterk in het
hovenierswerk*

Uw adres voor
Aanleg
Beplanting
Bestrating
Boomverzorging
Schuttingen
Onderhoud
Vijvers

Lageweg 12 - 9798 TG Garmerwolde - Tel. 06 12154825
www.hoveniersbedrijfvanderwoude.nl

Oomkes

installatietechniek

• Gas • Water • Elektra • Verwarming • Dakbedekking • Zinkwerk • Sanitair •

*Ons vakmanschap
is uw comfort!*

Molenhorn 12,
9797 PV Thesinge
T • 050 - 302 34 07
F • 050 - 302 37 87
M • 06 23 101 161
info@oomkesinstallatietechniek.nl

Lid van
UNETO-VNI

Startschot Feestweek 2020

Het is donderdagavond 14 november 20.00 uur. Er schuifelen flink wat enthousiastelingen dorps-huis Trefpunt binnen. Vanavond maken we een begin met de organisatie en invulling van de Feestweek van Thesinge. Volgend jaar wordt die gehouden van 4 tot en met 9 mei met als thema: één beestenboel.

Aan de hand van een PowerPointpresentatie lichten we als feestweekcomité toe wat de globale plannen zijn. Net als in eerdere jaren wordt het dorp onderverdeeld in vijf wijken. En net als altijd neemt elke wijk een of twee dagdelen voor zijn rekening. Per wijk zijn er twee wijkcoördinatoren, die weer een eigen contactpersoon binnen het feestweekcomité hebben. Vanavond steken de bewoners per wijk kort de hoofden bij elkaar om te bespreken wat zij wanneer willen doen. Al snel zijn de data en dagdelen verdeeld.

Als wijkcoördinatoren zijn aangewezen:

- Molenhorn/Kerkstraat - Kor en Jaap
- Dijk/Singel - Arend en Daphne
- Dorp - Patrick en Lammert
- Lageweg/Schutterlaan - Marinus en Jolijn
- Molenweg/Achter Thesinge - Inger en Anouk

Er staat nog niks vast. Dus meld je met ideeën en suggesties voor activiteiten bij de wijkcoördinatoren van jouw wijk.

Ook zullen er weer diverse sponsoracties worden gehouden. Zo kun je als bedrijf tegen een bijdrage met naam en logo in het programma-blad. Je kunt hiervoor benaderd worden, maar je mag natuurlijk ook zelf het initiatief nemen. Verder zullen er de komende maanden een aantal leuke acties plaatsvinden om geld voor het feest in te zamelen. Heb je ideeën voor een

actie, neem dan tegen een bijdrage contact met ons op.

Wil je de PowerPointpresentatie van deze avond inzien of heb je vragen of opmerkingen, stuur dan even een mailtje naar:

feestweekthesinge2020@gmail.com

Daarin staan ook alle contactgegevens van de comitéleden.

De fundamenten voor de feestweek zijn gelegd. Nu kunnen we gaan bouwen. Samen gaan we er iets geweldig leuks van maken! Houd de website www.thesinge.com en natuurlijk ons aller G&T in de gaten voor tussentijdse updates. Wij hebben er zin in.

*Karin van der Tuin,
namens het Feestweekcomité*

Op 23 november kwamen Sinterklaas en zijn Pieten aan in Thesinge. Onderweg in de Sintgolfkar wist de Sint nog niet dat Gympiet zoek was en dat Toverpiet van alles per ongeluk liet verdwijnen, waaronder de schoenen van de kinderen. Gelukkig kwam alles weer goed. Gympiet is van het dak gehaald (hoe kwam hij daar nou?) en Toverpiet liet de

schoenen van de kinderen gelukkig weer tevoorschijn komen. De kinderen hadden veel plezier, zongen goed, kregen heerlijke pepernoten en een zak met snoep en konden toen moe maar voldaan naar huis toe.
(foto's Sieb-Klaas Iwema)

Verkeerseducatie CBS De Til

Voor een boodschapje op weg naar Groningen kwam ik op 28 oktober even buiten Thesinge een witte auto tegen met een duidelijk ANWB-logo op de motorkap. Even daarna een gele ANWB-transporter en nog een gele ANWB-personenauto. Veel ANWB voor een doordeweekse maandagmorgen. Zou er iets aan de hand zijn? Terug in Thesinge stonden de auto's geparkeerd voor het schoolplein. Bij navraag bleek dat alle leerlingen van de basisschool deze dag getraakteerd werden op een ochtend verkeerseducatie, ontwikkeld in het Veilig Verkeer Nederland Leerplan. Dit is een doorlopende leerlijn voor verkeerseducatie in het basisonderwijs. Per leeftijdsgroep wordt daarbij een gedeelte theorie gevolgd door een praktische oefening. In de school was voor de kinderen uit groep 1 en 2 een zebepad neergelegd waar werd geoefend in veilig oversteken. De groepen 3 en 4 mochten in dorps-huis Trefpunt met behulp van een kleine elektrische auto onder andere het nut van het dragen van de veiligheids-gordel ervaren.

In de witte personenauto was een extra rembediening gemonteerd waarmee de leerlingen uit groep 5 en 6 zelf een keer konden remmen bij een snelheid van 50 km/u om zo te zien hoe lang de remweg dan is.

Verder hoorden ze, of juist niet, hoe stil elektrische auto's rijden. Een reden te meer om goed uit te kijken bij het oversteken.

Op het schoolplein was voor de leerlingen van groep 7 en 8 een parcours

Een oefening in fietsvaardigheid op het schoolplein (foto Koos van de Belt)

uitgezet. Daar mochten ze, als voorbereiding op hun schoolgang naar de grote stad, op de fiets hun rijvaardigheden tonen. Eerst zonder, daarna met (zware) rugtas.

Al met al een mooie en leerzame morgen die waarschijnlijk over twee jaar een vervolg krijgt.

Koos van de Belt

Nieuws Garmerstee

Op donderdag 14 november genoten we met 28 personen van een superenthousiaste diapresentatie door Wim Velema uit Garmerwolde over zijn fietstocht door Iran, zoals aangekondigd in het hoofdartikel van de septembereditie van de G&T.

Hoewel Wim een hekel heeft aan vliegen, stapte hij eind april 2019 toch - met fiets - op het vliegtuig naar Teheran. Een moderne stad met heel druk verkeer! Iran is veertig keer zo groot als Nederland en wordt bewoond door heel veel verschillende volken. De armoe is groot. Toeristische trekpleisters blijken niet echt aan Wim besteed; het gaat hem vooral om de gewone mensen en hoe ze daar leven.

Hij werd spontaan door allerlei mensen uitgenodigd. Zo gebruikte hij de lunch bij een Koerdisch echtpaar, zittend op de grond. Heel relaxed, onvoorstelbaar. Hij werd zelfs in Koerdische kledij gehesen! Ook maakte hij een fietstocht met een groep Koerden en deed mee aan hun dansen. En 's avonds na zonsondergang at hij een eenvoudige maaltijd bij een moslimpaar. Als je als moslim het vasten echt niet volhoudt, mag je gelukkig ook eerder iets eten.

's Lands wijs, 's lands eer. In Iran worden de doden niet begraven, maar bovenop een koepel gelegd en teruggegeven aan de natuur. Ook hantieren ze een soort beleefdheidsvorm. Als iemand bijvoorbeeld zegt: 'Dat krijg je van me', dan bedoelt hij niet dat je het echt mag houden. Het is maar dat je het weet.

Wim maakte talloze foto's van mensen in hun superkleine winkeltjes; daar zijn er heel veel van in Iran. Een speciale schroevendraaier, die je in

Wim vertelt in geuren en kleuren over Iran (foto Sieb-Klaas Iwema)

Nederland alleen via internet kunt bemachtigen, bleek er gewoon voorradig. Een kaartjesverkoper verdiende € 75,00 per maand. Toen toeristen wilden afdingen, bemoeide Wim zich er mee en zei: 'Jullie moeten je schamen, die man verdient al haast niks!' Dat werd hem niet in dank afgenomen ... Een andere man verdiende geld door mensen op een weegschaal te laten staan. Wim is niet op de schaal gaan staan, maar heeft hem wel geld gegeven.

Tijdens een mountainbiketocht met een aantal mensen werden vier dagen doorgebracht bij de Kasquai-nomaden. Het leven van zo'n nomadenfamilie bleek bijzonder zwaar.

Wim kijkt terug op een supergezellige, leuke en onvoorstelbaar relaxte reis. Veel mensen zeggen dat het er gevaarlijk is, maar hij heeft zich er geen moment onveilig gevoeld. Hij heeft heel veel respect voor Iranen en kreeg van alles aangeboden: thee, koeken, lunches, een ring ... Hij wilde niets voor niets en betaalde een redelijk bedrag. Maar het moet wel eerlijk gaan: een man vroeg achteraf geld voor het gebruik van een opgedrongen - mooie - fotoplek. Dat doet hij niet; hij heeft de foto's meteen gewist en niet betaald.

En verder

Op 23 oktober hebben we voor de laatste keer gejeudebouled, volgend voorjaar beginnen we weer. En in de maand november deden 14 mensen met veel plezier mee aan de korte cursus valpreventie onder leiding van Jeanette Toxopeus.

Op donderdag 12 december gaan we weer gezellig samen eten.

Anmelden kan nog tot en met 3 december via telefoon 050 541 5335.

Hillie Ramaker-Tepper

Er wordt goed geoefend tijdens de korte cursus valpreventie in de gymzaal van Garmerwolde (foto Sieb-Klaas Iwema)

WIL JE OOK ZO GRAAG
PIANO LEREN SPELEN?

Jantje Brouwers

GARMERWOLDE
06 53644637

**VOOR AL UW
LOON- EN GRAAF-
WERKZAAMHEDEN**

zoals: Slootonderhoud,
Maaikorven, Klepelmaaien,
Groot pak persen, Grondtransport,
Mest verspreiden en
Sleufkouter bemesten.

Loonbedrijf
N. Groothoff
Lageweg 22 Garmerwolde
(050) 542 15 35

* Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau -
origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste
nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
gerard@kingma.nu
050 3023813

gini
werner

info@needser.nl

NEEDSer
Native-English Editing
& Translation Service
www.needser.nl

Hong Kong anders

Bij Hong Kong denk je aan wolvenkrabbers, aan zeveneneenhalf miljoen inwoners opgepakt op een klein oppervlak. Maar rondom de stad liggen prachtige eilanden en ten noorden van de stad ligt een groot natuurgebied Sai Kung. Ruud Delissen uit Garmerwolde maakte er een wandeltocht met hindernissen en schreef een verslag.

Tocht afgeblazen: plan B

Met mijn zoon Gerben had ik mij ingeschreven voor een driedaagse wandeltocht. De tocht is onderdeel van de McLehose trail, een route van honderd kilometer door de New Territories (een van de drie hoofdgebieden in Hongkong - red.). Het gebied is bergachtig en overdekt met tropisch regenwoud. Twee weken voor de start blies de organisatie de tocht af vanwege de politieke onrust. We hadden de vlucht natuurlijk al geboekt. Tijd voor plan B. We besloten om de eerste dag een deel van de McLehose trail te lopen, op een schiereiland te kamperen en de tweede dag terug te gaan naar de stad. Gerben zou dan vertrekken naar Thailand, ik zou vanuit de stad wandelingen gaan maken in Sai Kung en op de eilanden Lantau en Lamma.

Struikelen over waterbuffels

De route door Sai Kung is populair. We waren dan ook niet de enigen. Direct bij de start ging het steil bergopwaarts, soms over keien, vaker over onregelmatige traptreden van 30 cm hoog. Elke stap omhoog werd hierdoor zwaar omdat je je eigen gewicht vermeerderd met het gewicht van de rugzak van traptrede naar traptrede omhoog moest duwen. Drie uur lang omhoog, stukje dalen om dan weer de volgende top te bereiken. De afdaling naar het dal was steil. Uiteindelijk vlakke het pad wat af en kregen we meer tijd om van de omgeving te genieten. Pas in het donker kwamen we op de camping aan.

Sai Kung, een beschermd natuurgebied (foto Ruud Delissen)

Zoekend naar een goede plek voor de tent struikelden we bijna over twee waterbuffels.

De tweede dag zijn we teruggewandeld richting de plaats Hoi Ha, waar we de bus terug namen naar de stad. Ook hier konden we onze kilometers maken. Er is veel te zien en te beleven. Lopen is de beste manier om de stad met al zijn mensen, de herrie en de geuren te ervaren. Ons hotel stond in Kowloon, het deel van Hong Kong dat op het vasteland ligt. Het heeft een ander karakter dan Hong Kong Island. De laatste is vooral het zakencentrum, terwijl Kowloon meer de volkswijk is. Kowloon is levendiger. Het heeft een aantal markten met nepmerken en souvenirs voor toeristen, er zijn veel markten met vis, vlees, groenten en fruit, en kraampjes met gedroogde kruiden, vis en zelfs gedroogde eend. Kowloon is dan ook gevuld met geuren. Nadat ik Gerben had uitgezwaaid voor zijn vervolgvakantie in Thailand ben ik teruggekeerd naar Sai Kung. De route die ik liep was minder steil dan de eerste wandeling en eindigde op een prachtig wit strand, omzoomd met uitbundige vegetatie. Bergen op de achtergrond. Op het strand mag vrij gekampeerd worden, mits je een aantal regels in acht neemt.

Vissersdorpen en wolvenkrabbers

De eilanden Lantau en Lamma zijn wat natuur betreft vergelijkbaar met Sai Kung. Steile bergen en regenwoud, maar de dorpen zijn sterk op de visvangst gericht. Het oogt er armer. Wanneer ik vanaf een berg richting dorp keek zag ik op de voorgrond het dorp met zijn vissersboten, zijn rommelig aanzien en de wolvenkrabbers van Hong Kong op enkele kilometers afstand. De beide eilanden hebben prima onderhouden wandelpaden, vaak geasfalteerd. Lamma heeft een mooie route voor gezinnen. Niet te steil en niet te lang loopt de route van de noordelijke

veerhaven naar de zuidelijke. De route kan uitgebreid worden met de beklimming en afdaling van een centraal gelegen berg. Het geeft een prachtig uitzicht over de omgeving.

Lantau wordt gedomineerd door een groot boeddhistisch klooster boven op een berg. De grote publiekstrekker is het immens grote Boeddhabeleid. Terugkerend naar de kust kwam ik bij het dorp Tai O, een vissersdorp op palen. Smalle straatjes met winkeltjes en streetfood, vooral gefrituurde visballen of gestoomde inktvis. De zijstraatjes lopen naar huizen waarvan de buitenwand van metaal is. Het leek mij niet het meest geschikte bouw materiaal in het warme klimaat van Hong Kong.

Parkeerplek voor zes ton

Hong Kong is een dure stad om te wonen. Een appartement kopen is alleen weggelegd voor de *happy few*. De huurwoningen zijn voor een doorsneegezin behalve duur ook erg klein, soms niet meer dan vijftientig vierkante meter. De duurste parkeerplaats ter wereld bevindt zich ook in Hong Kong: deze parkeerplaats (let wel: voor één auto) is voor € 600.000 gekocht! De huizenprijzen zijn de laatste jaren ontploft, terwijl het inkomen gelijk gebleven is. Dit, onder andere, geeft voeding aan de huidige protesten. Het is echter wel een intrigerende stad, juist vanwege de verschillen en de verscheidenheid. Het voelt ook als het centrum van de wereld. Je kunt er elke nationaliteit tegenkomen. Er waren wel minder westerlingen dan toen ik er zes jaar geleden was; in de ondergrondse stond ik vaak als enige westerling. De politieke situatie heeft duidelijke gevolgen voor het toerisme en daarmee het inkomen van de vele mensen die ervan afhankelijk zijn.

Hong Kong is meer dan de stad waar je overstapt naar een andere verre bestemming. Het is een prima stad om er eens een week of twee te blijven!

Gerben stevig bergopwaarts op de eerste dag (foto Ruud Delissen)

Ruud Delissen

ProVoet

Brancheorganisatie
voor de Pedicure

PEDICURE AAN HUIS

Voetverzorging
Astrid de Leeuw

Thesinge
TELEFOON
06 14 49 12 81

E-MAIL
voetverzorging.a.de.leeuw@gmail.com

AANTEKENING DIABETISCHE VOET
AANTEKENING REUMATISCHE VOET

TAMMELING Montage

Ambachtsweg 1
9791 DD Ten Boer
T 050 5425084
M 06 30881547

info@tammelingmontage.nl
www.tammelingmontage.nl

Administratie-
& belastingadviesburo

Ritsema

Uw adres voor:

financiële
administratie
&
jaarverslagen
&
aangifte
Inkomstenbelasting

Luddestraat 6
9797 PM Thesinge
T (050) 3021319
F (050) 3021182
M 06 51533772

STUDIO

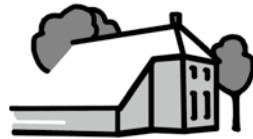
302

**Dames & Herenkapper
zonder afspraak!**

MAANDAG GESLOTEN
DINSDAG T/M VRIJDAG:
08.30 - 12.00 UUR
13.00 - 17.30 UUR
ZATERDAG:
08.30 - 12.00 UUR
12.30 - 16.00 UUR

Lindenstraat 1 - Ten Boer

De Hofstee

Verliezen en veranderen - praktijk voor coaching

Jantje Y. Brouwers Dorpsweg 15 dehofsteecoaching@ziggo.nl
9798 PC Garmerwolde www.dehofsteecoaching.nl
06-53 64 46 37

ALFRED OTTENS

BOUWBEDRIJF

Molenhorn 4
9797 PV Thesinge

t. 06 25 07 74 46
m. info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw

WWW.ALFREDOTTENS.NL

INSTALLATIETECHNIEK BIJ VAATSTRA BV

KUNT U TERECHT VOOR

*klimaat - en elektrotechniek,
sanitair, loodgieterwerk,
rioleringsbeheer,
zinkwerk en dakbedekkingen*

INSTALLATIES IN DE BREEDSTE
ZIN VAN HET WOORD

Installatietechniek
VAATSTRA B.V.

VERBINDINGSWEG 19 VAATSTRA@VAATSTRA.NL
9781 DA BEDUM WWW.VAATSTRA.NL
TEL. 050 - 3012832 INSTALCENTER

VISHANDEL Smit

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11
9738 AL Groningen
www.vishandelsmit.nl

Telefoon 050 5496150
Fax 050 5496151
E-mail info@vishandelsmit.nl

BIJ AGRI SHOP
**DAGELIJKS
VERS**

BAKKERIJ HOEKSTRA

Kerklaan 2 - 4, Bedum • E: info@bakkerijhoekstra.nl • W: www.bakkerijhoekstra.nl

Eén van de weinigen die alles kan reinigen

0800 020 02 84

PETER KUIL

> RIOOLSERVICE > SCHOONMAAK > SPECIALISTISCH REINIGEN

Allerzielen Thesinge

Op zondag 3 november was er gelegenheid om met elkaar op de Thesinger begraafplaats onze overleden dierbaren te gedenken. Een zee van kaarslichtjes zorgde voor een intieme sfeer waarin men luisterde naar de liederen die het koor TheSingers ten gehore bracht. In de stromende regen zongen zij rond een hart van lichtjes. Yvonne Schouteten droeg een mooi gedicht voor en men ontmoette elkaar bij de koffie en thee in de tenten die door de Werkgroep Allerzielen waren geplaatst. Ondanks het trieste weer was het een troostende bijeenkomst.

Truus Top

Een troostende bijeenkomst in triest weer (foto Ton Bouchier)

'De Soos'

De klaverjasavond in november heeft de volgende uitslag opgeleverd:

1 Bert Buringa	5135
2 Kees Wierenga	4863
3 Detta van der Molen	4666

De volgende keer is op dinsdag 10 december, aanvang 20.00 uur, bij Het Geweide Hof in Garmerwolde. Nieuwe kaarters zijn van harte welkom.

'De Eendracht'

Vlak voor de wintertijd werd er door klaverjasclub De Eendracht uit Thesinge nog een kaartje gelegd in café Molenzicht. Dankzij de deelname van Reinder van der Veen kon er zonder 'staande nummers' worden gespeeld.

Aan het eind van de avond werd de volgende eindstand genoteerd:

1 Johan Mollema	7061
2 Roelie Dijkema	6974
3 Aries Sibma	6752

Nog even ter herinnering

Op zaterdag 30 november kan er geklaverjast worden door iedereen uit Thesinge en omgeving (kortweg: heel Groningen).

De avond begint om 19.30 uur in café Molenzicht. Zoals gezegd: iedereen is welkom. Deelname is gratis.

Kerstbomen, kerstbomen en nog eens kerstbomen

Volop keuze uit de Nordman, Blauwspaar en Omorica maar ook uit de traditionele Groene Spar.

Zowel met kluit, in pot of gezaagd.

Vanaf 28 november zijn ze te koop bij de familie Arends, Grasdijkweg 25, Garmerwolde.

Tel. 06 47 259 727. Bezorgen in Garmerwolde en Thesinge gratis.

Damclub Thesinge

Jaap Koenes lijkt tegen Hero Vennema aan de winnende hand te zijn, hij staat in ieder geval voor met 7 tegen 6 (foto Koos van de Belt)

Gelijktijdig met de eerste avond ter voorbereiding van de feestweek 2020 in Thesinge trainde de damclub *Thesinge en Omstreken* in de kleine zaal van dorpshuis Trefpunt.

Deze damclub, opgericht in 1946, bestaat momenteel uit nog maar acht leden, met een gemiddelde leeftijd waarop men al jaren recht heeft op een AOW-uitkering. Naast hun vaste onderlinge damavond op donderdag dammen ze ook in competitieverband in de Nieuwe Noorder Dambond. Maar met het stijgen van de leeftijden daalt de kans op een langdurig voortbestaan van één van de oudste verenigingen van Thesinge. Tenzij er vanuit de jongere generatie animo ontstaat om ook achter een dambord de hersenfuncties te blijven prikkelen.

Belangstelling? Loop dan een keer binnen op donderdagavond of neem contact op met Jaap Koenes, tel 050 302 1721 of kjkoenes@planet.nl.

Koos van de Belt

Stoomfluitje

Gratis af te halen bij Henk Vliem, Dorpsweg 65, Garmerwolde.

- Brede bedbank met matrassen: 2 x 1,4 m
- IJzeren kapstok: 6 haken met hoedenrek
- Jute zonwering aan ophangstok: 1,4 x 0,9 m, bruinig, 5 stuks
- Ouderwetse gedraaide houten schemerlampspoot: ong. 1,6 m
- Vergrotingsapparaat PZO Krokus 35 Color SL met statief
- Vergrotingsapparaat Durst Reporter 24 x 36 met statief, snoer ontbreekt
- Foto-linealenbord LPL
- Fotolamp Flectalux 1000 SEL 1000 W
- Droogpers Kindermann 25 x 30 180 W

Sinterklaas-voorpret (foto Patrizia Meijer)

Colofon

Eindredactie

Garmerwolde

Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335

Marja Wijnand-de Poel 06 41 160 523

Thesinge

Yvonne Broekhuizen 06 51 033 796

Rudy Noordenbos 06 54 604 339

Fotograaf Garmerwolde

Patrizia Meijer 06 30 754 216

Fotograaf Thesinge

Koos van de Belt 050 302 3432

Henk Tammens 06 50 257 853

Penningmeester

Tjakko Tjakkes 050 549 9344

W.F. Hildebrandstraat 61

9798 PH Garmerwolde

Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49

t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 16,50 p.j.

Bij autom. incasso: € 13,50 p.j.

Postabonnees: basistarief + porto

Prijs losse krant: € 1,50

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl

of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge

Druk NetzoDruk Groningen

Oplage 525 exemplaren

Volgende krant komt uit op

20 december 2019.

Kopij inleveren uiterlijk

zondag 8 december vóór 18.00 uur

via:

gentexpress@hotmail.com,

Dorpsweg 26 of G.N. Schutterlaan 16.

Agenda

Elke maandag

Thesinge, Trefpunt; 19.15 uur: Yoga.

Elke dinsdag

Garmerwolde, Het Geweide Hof; 10.00 uur: Volksdansgroep Klank en Beweging.

Elke woensdag

Thesinge, Trefpunt; 9.00 - 11.30 uur: Inloopochtend Noaberstee.

Elke zaterdag

Thesinge, Café Molenzicht; vanaf 16.00 uur open.

Zaterdag 30 november

Thesinge, café Molenzicht; 19.30 uur: Kaartclub 'De Eendracht'.

Vrijdag 6 december

Thesinge, Trefpunt; van 17.00 - 19.00 uur: Borreluurtje met frituur.

Zaterdag 7 december

Thesinge, Kloosterkerk; 20.00 uur: Meditatief concert van Zeger Vandenbussche. Zie artikel.

Dinsdag 10 december

Garmerwolde, Het Geweide Hof; 20.00 uur: Klaverjassen bij 'De Soos'.

Donderdag 12 december

- Garmerwolde, kantine vv GEO; 9.45 - 12.00 en 19.30 - 21.30: Kerstknutselen. Zie artikel.

- Garmerwolde, Het Geweide Hof; 17.30 uur: Decemberdiner Garmerstee. Aanmelden tot en met 3 december bij Hillie Ramaker, tel. 050 541 5335.

Vrijdag 13 december

- Garmerwolde; vanaf 18.00 uur: Ophalen oud papier.

- Thesinge, Trefpunt; 19.30 uur: Pubkwis Thesinge.

Zaterdag 14 december

- Thesinge, Smidshouk; 16.30 uur: Licht kerstboom ontsteken. Zie artikel.

- Garmerwolde, Het Geweide Hof; 17.00 uur: Vergadering ijsvereniging Presto. Zie www.ijsverenigingpresto.nl.

Donderdag 19 december

Garmerwolde, kantine vv GEO; 10.00 uur: Koffiemorgen. Kom vrijblijvend een keertje kennismaken en de sfeer proeven.

Dinsdag 24 december

Garmerwolde, Kerk van Garmerwolde; 22.00 uur: Kerstnachtdienst m.m.v. Het Gemengd Mannenkoor Garmerwolde.

Zaterdag 28 december

Thesinge; vanaf 9.00 uur: Ophalen oud papier.

Christelijke Gereformeerde Kerk Thesinge

Zondag 1 december

9.30 uur B. Koerst
16.30 uur prof. A. Huygen

Zondag 8 december

9.30 uur drs. D.J. Steensma
14.30 uur drs. D.J. Steensma

Zondag 15 december

9.30 uur kand. J. van Limbeek
14.30 uur ds. G. Huisman

Zondag 22 december

9.30 uur ds. J. Westerink
14.30 uur ds. J. Westerink

Woensdag 25 december

11.00 uur ds. J. Oosterbroek

Donderdag 26 december

9.30 uur gezinsdienst

Zondag 29 december

9.30 uur ds. J. Huisman
14.30 uur ds. A. Hofland